

**IRAK KÜRT BÖLGESEL YÖNETİMİ BAŞKANI
MESUT BARZANİ'NİN
4 HAZİRAN 2010'DA
ORSAM'DA YAPTIĞI KONUŞMANIN
TAM METNİ**

ANKARA

IRAK KÜRT BÖLGESEL YÖNETİMİ BAŞKANI MESUT BARZANİ'NİN 4 HAZİRAN 2010'DA ORSAM'DA YAPTIĞI KONUŞMANIN TAM METNİ

Prof. Dr. Meliha Altunışık: Günaydın. Bugün ORSAM'ın Iraklı siyasi liderleri ağırladığı bir başka toplantısında Ekselansları Sayın Mesud Barzani'yi ağırlamaktan ötürü çok mutluyuz. Sayın Barzani 1946 yılında, İran'ın Mahabad şehrinde doğmuştur. 1971'de Kürdistan Demokratik Partisi Merkez Komitesi'ne daha sonra da partinin Siyasi Büro'suna seçilmiştir. Bildiğiniz gibi kendileri Irak'ın tanınmış ve siyasetle yakından ilgili bir ailesinden gelmektedir. Sayın Barzani daha sonra, 1979'da KDP'nin lideri olarak seçilmiş ve bu görevi 1993 ve 1999'da yeniden seçilmek suretiyle sürdürmüştür. Sayın Barzani Irak'taki Kürt siyasal partileri arasında işbirliği sağlanmasında önemli bir rol oynamıştır. 1991 Körfez Savaşı'ndan sonra, Sayın Barzani Saddam Hüseyin rejimine karşı Kürt hareketinin eşgüdümünü sağlamıştır. Irak'ta ilk olarak seçimler Kürt bölgesinde Mayıs 1992'de yapılmıştır ve bu seçim sonucu ilk Kürt Ulusal Meclisi açılmıştır. 2003'deki savaştan sonra Sayın Barzani, Yönetim Konseyi'ne atanmış ve dönüşümlü başkanlığını Mayıs 2004'de yürütmüştür. Sayın Barzani Kürt bölgesinin ve hükümetinin geçici yönetim hukukunda resmi olarak tanınması konusunda çok kritik bir rol oynamıştır. Daha sonra, diğer siyasi kurumlarla birlikte Irak Anayasası'nın oluşturulması sürecinde ve Irak'ta yeni bir federal sistemin oturtulmasında merkezi bir rol üstlenmiştir. Sayın Barzani 12 Haziran 2005'de Kürt Parlamentosu tarafından Kürt bölgesinin ilk başkanı olarak seçilmiştir. Temmuz 2009'da ise Kürt Bölgesel Yönetimi'ndeki ilk doğrudan başkan seçiminde %69,6 oy alarak tekrar başkan seçilmiştir. Bildiğiniz gibi Sayın Barzani İçişleri Bakanı, Doğal Kaynaklar Bakanı, Ticaret bakanı ve Eğitim Bakanı ile birlikte Türkiye'ye gelmiştir. Şimdiden güvenlik ve ekonomi alanlarında önemli işbirliği anlaşmalarının görüşüldüğünü duyduk. Ve şimdi sözü Ekselansları Sayın Barzani'ye bırakmak istiyorum.

Sayın Barzani: Öncelikle bu sabah sizlerle konuşma fırsatını bulduğumdan ötürü çok memnunum. Türkiye ziyaretimiz, Türk İçişleri ve Dışişleri Bakanlarının Irak'ın Kürdistan bölgesine yaptıkları ziyaretlerin bir devamı olarak gerçekleşmiştir. İlişkilerimizde yeni bir dönemin başladığını söylemek mümkündür. Erbil'de Türkiye Konsolosluğu resmi olarak açılmıştır. Kürdistan bölgesinde aktif olan en fazla sayıdaki şirket Türk şirketleridir. Tüm alanlarda güçlü ilişkiler kurabileceğimiz parlak bir gelecek önümüzdedir. Türk halkına, Türk

hükümetine ve komşu olduğumuz gerçeğine saygı duymaktayız. Arzumuz sonsuza kadar barış içerisinde yaşamak ve sıcak ilişkiler sürdürmektir. Ziyaretimiz bu temel üzerinde ilişkileri güçlendirmek ve sağlamlaştırmak ve bu sayede ilişkilerde önemli bir mesafe kat etmek üzere gerçekleşmiştir. Bu bağlamda, Ekselansları Sayın Başbakan, Dışişleri Bakanı ve İçişleri Bakanı işle dün toplantılar yürüttük. Bu toplantıların sonuçlarından memnunuz. Ortak bir anlayışın mevcut olduğunu gördük. Bildiğiniz gibi Kürdistan bölgesinde güvenlik durumu gayet istikrarlıdır. Kürdistan bölgesinin güvenli oluşu Türkiye ve Irak'ın ortak menfaatleri için bir köprü ve koridor vazifesi görebilir ve Türkiye'nin Basra Körfezi'ne inmesi için faydalıdır. Biz Irak'ın Anayasa'ya uygun yönetildiği sürece bütünlüğüne bağlıyız. Zira Irak halkının ve tüm bölgenin çıkarının buna bağlı olduğunu görmekteyiz. Bildiğiniz gibi biz Irak'ta seçim konusu ile meşgulüz. Seçim sonuçları resmi olarak son birkaç gün içerisinde Anayasa Mahkemesi tarafından onaylandı. Bu noktadan sonra hükümet kurulmasına yönelik olarak ciddi bir müzakere süreci başlamaktadır. Kürdistan bölgesi olarak biz bu sürecin önündeki engelleri kaldırmak için yardımcı bir rol oynamaktayız. Bu süreçte ve gelecekte, biz Irak'ın kapsayıcı, tüm toplulukları temsil eden bir hükümete ihtiyacı olduğunu düşünüyoruz. Herhangi bir topluluğun dışlandığı veya marjinalize edildiği bir hükümetin işlemeyeceğini düşünmekteyiz. Ve görüşmelerin bu temel üzerinde süreceğini ve önümüzdeki hafta bu hususta diğer siyasi bloklarla görüşmek üzere Bağdat'a bir delegasyon göndereceğimizi belirtmek isterim. Aslında konuşmaya daha fazla devam etmek istemiyorum. Spesifik alanlarda sorularınız varsa sormanız için size fırsat vermeyi tercih. Geldiğiniz için bir kez daha teşekkür ediyorum.

Oytun Orhan (ORSAM): Sayın Barzani, bu ziyaretinizden sonra Türkiye ve Kürt Bölgesel Yönetimi arasındaki ilişkilerde nelerin değişeceği konusundaki düşüncelerinizi öğrenmek istiyorum. Teşekkür ederim.

Sayın Mesut Barzani: Elbette bir süredir Türkiye ve Kürdistan bölgesi arasındaki ilişkiler rayında gitmektedir. Bu ziyaretin, mevcut işbirliğini farklı alanlarda daha verimli ve etkili işlemesi bakımından geliştirip derinleştirecek bir itici güç sağlayacaktır.

Özgür Ünlühisarcıklı (Alman Marshall Fonu): Ankara'da görüşeceğimiz konulardan birinin Türkiye ve Irak Kürdistan hükümeti arasında PKK terör örgütüne karşı işbirliği olması bekleniyordu. Bu görüşmelerin gizli olduğunu biliyorum ancak bu hususta bize bir miktar bilgi verebilir misiniz?

Sayın Mesut Barzani: Öncelikle şunu belirtmek isterim ki Kürt veya Türk olsun, herhangi bir Türk vatandaşının kanının akıtılması bizim açımızdan çok talihsiz ve üzücü bir olaydır. Şiddete ve kan dökülmesine karşıyız. Ekselansları Sayın Başbakan ve Türk Hükümetinin, Türkiye’de Kürt sorununu çözmek üzere izlediği açılım politikasını kuvvetle destekliyoruz. Tecrübeler göstermiştir ki bu tip bir sorun şiddet ve askeri yöntemlerle çözülemez. Açılım politikası devam ettikçe, bu hususta Türk hükümeti ve ekselansları Sayın Başbakan tarafından cesur adımlar atıldıkça, mantıklı ve verimli bir çözüme daha da yaklaşacağımıza inanmaktayız. Bütün tarafların açılım politikasına olumlu yaklaşması bakımından elimizden gelenin en iyisini yapacağız ve hiçbir çabadan sakınmayacağız. Kürdistan Bölgesel Hükümeti olarak biz bunu destekliyoruz. Bu sorunun savaşa çözülmeyeceğine inandığımızdan ve tecrübelerin de başka türlü yöntemlerin denenmesi gerektiğini kanıtladığından ötürü bizim politikamız bu yöndedir ve bu soruna kökten bir çözüm bulunabilmesi için Türkiye hükümetiyle her türlü desteği ve işbirliğini sağlamaya da hazırız. Politikamız budur.

Osman Göksel (BTC ve Nabucco Türkiye Koordinatörü): Boru hatlarına dair bir soru sormak istiyorum. Katar doğalgazının Irak ve Kürt bölgesi üzerinden Türkiye ‘ye getirilmesi konusunda projeler mevcuttur. Aynı zamanda siyasi istikrar ve boru hatlarının güvenliği gibi konuları da içeren bu tür projeleri destekliyor musunuz?

Sayın Mesut Barzani: Böyle bir girişimi güçlü bir şekilde destekleriz. Sadece Katar’dan değil aynı zamanda Irak’tan ve Kürdistan bölgesinden çıkan doğalgaz da bu botu hattına eklenmelidir. Bu, Türkiye, Irak ve Avrupa arasındaki ilişkileri güçlendiren bir gelişme olur. Ve biz bu boru hattının güvenliğini sağlamak konusunda güvence verebiliriz.

Cihan Candemir (Yüksel İnşaat Başkanı): Sayın Barzani’ye hoş geldiniz demek istiyorum. Daha fazla siyasi soru olacağını düşündüm ve bekledim. Ancak siyasi soru olmadığına göre konuyu ekonomik alana kaydırabileceğimi düşündüm. DEİK Türk Irak İş Konseyinin bir üyesiyim. Şirketim hâlihazırda Kuzey Irak’ta çalışmaktadır. Irak’ta ve Irak’ın kuzeyindeki ekonomik kalkınma bakımından fikirlerinizi ve Türk işadamlarına olan mesajlarınızı almak isterim.

Sayın Mesut Barzani: Elbette Türk şirketlerinin Irak’ın bütününde ve Kürdistan bölgesinde oynamakta olduğu rolü memnuniyetle karşılamaktayız. Irak’ın diğer kısımlarında güvenlik sorunları yaşandığından şirketler orada faaliyet gösterememektedir. Ancak, Kürdistan bölgesi

iş için müsaittir ve eminim ki bizim açık, uygun, yatırımcı dostu ve teşvikler içeren Yatırım Kanunumuzu görmüşsünüzdür. Şirketlerin bölgeye gelmesini memnuniyetle karşılarız. Bölgede bir Türk konsoloslğunun açılmış olması Türk hükümeti tarafından tanınan şirketleri bizim de tanımamız bakımından eşgüdüm fırsatları sunmaktadır. Bu bize, Türk şirketlerinin etkili bir rol oynaması bakımından bir garanti vermektedir.

Marie-Theresa Helal (Kanada Büyükelçiliği): Daha siyasi nitelikte bir sorum olacak. Seçim sonuçları resmi olarak açıklandığına göre koalisyonlar arası görüşme süreci başlayacaktır. Bu hususta görüşme sürecinin nasıl işleyeceği ve sizin bu süreçte nasıl bir strateji izleyeceğinize dair bir miktar fikir sahibi olmak bakımından sizin görüşlerinizi öğrenmek isterim. Teşekkürler.

Sayın Mesut Barzani: Seçimlerde iyi sonuç elde eden dört önemli liste vardır. Bunlar Allavi'nin liderliğindeki el-İrakiye listesi, Maliki'nin liderliğindeki Kanun Devleti listesi, Irak Ulusal İttifakı ve Kürdistan İttifakı. Bu listelerden hiçbiri, diğerlerine ihtiyaç duymadan hükümet kurabilecekleri bir çoğunluğa ulaşamamışlardır. Irak Anayasasına göre oyların çoğunluğunu alan en büyük blok hükümet kurmakla görevlendirilecektir. Anayasa'nın bu hükmünün bazı yorumlarına göre en büyük blok ifadesi illa kazanan liste anlamına gelmemektedir; aynı zamanda parlamentonun ilk toplantısından önce iki bloğun bir araya gelip bir blok oluşturması durumunda hükümeti kurma görevi bu bloğa da verilebilir. Birkaç gün önce Anayasa Mahkemesi seçim sonuçlarını onaylamıştır. Şimdiye kadar el-İrakiye en büyük listedir. Fakat parlamentonun toplanışından önce Kanun Devleti ve Irak Ulusal İttifakı listeleri birleşirlerse çoğunluğu oluşturabilirler. Ancak, durumun olduğu gibi kaldığı takdirde Allavi hükümeti kurmakla görevlendirilecektir. Ancak diğer iki liste birleşirse onların adayı hükümet kurmakla görevlendirilmelidir. Parlamentonun toplanmasına iki hafta vardır; dolayısıyla önümüzdeki süreç en fazla iki hafta olabilir. Biz Kürtler rolümüzü oynamaya devam edeceğiz. Rolümüz nettir. Sünnileri marjinalize etmek ve dışlamak amacıyla Şiilerle bir koalisyona girmeyeceğiz. Veya Şiileri zayıflatmak amacıyla Sünnilerle de bir ittifak yapmayacağız. Verimli bir rol oynayabilmemiz bakımından hepimizin birlikte çalışmasını tercih ederiz. Fakat eğer bir grup diğerlerini marjinalize etmek veya dışlamak amacıyla olursa biz bunun bir parçası olmayacağız.

Ogün Duru (ORSAM): Sayın Başkan, Türkiye'ye hoş geldiniz. Sayın Başkan, Türkiye ve Irak arasındaki vize uygulamasını nasıl değerlendiriyorsunuz ve vize uygulamasının

kaldırılmasının Türkiye-Irak ikili ilişkilerini ve Türkiye'nin bölgenizle ilişkilerini nasıl etkileyeceğini düşünüyorsunuz?

Sayın Mesut Barzani: Elbette vizenin kaldırılması fikrini destekleriz. Ancak bu her iki ülkenin başkentlerinde, yani Ankara ve Bağdat'ta, dışişleri bakanlarının alacağı bir karar olacaktır. Bizi ilgilendirdiği ölçüde diyebiliriz ki vizenin kaldırılması işbirliği ufkunun genişlemesi bakımından daha iyi bir fırsat sunacaktır.

Prof. Dr. Meliha Altunışık: Irak'ın Türkiye ile ilişkilerinden bahsettik, ancak ben sizin Irak'ın diğer komşularıyla olan ilişkileri hakkında düşüncelerinizi öğrenmek isterim.

Sayın Mesut Barzani: Politikamız açık ve nettir. Komşu ülkelerle işbirliği, karşılıklı saygı ve fayda üzerine kurulu iyi komşuluk ve dostluk ilişkileri sürdürmek isteriz. Ayrıca, Irak'ın komşularının yaşamakta olduğumuz krizlerin aşılmasında bize yardımcı olmalarını isteriz. Ancak bu husus, komşu ülkelerin içişlerimize karışması veya Irak halkının adına karar vermesi manasına gelmez. Sizi bilgilendirmek isterim ki, Baas rejiminin düşüşünden beri, yakından takip ettiğimiz kadarıyla Türkiye'den Irak'a bir tek teröristin geçtiğini bile görmedik. Bu da Türkiye'nin Irak'ın güvenlik ve istikrarı konusundaki hassasiyetini göstermektedir. Bu durum Irak halkının ve Kürdistan bölgesindeki insanların takdir ettiği bir durumdur, zira Türkiye'nin desteklediği veya geçmesine göz yumduğu hiçbir terörist tarafından Irak'ta kan dökülmemiştir. Türkiye Irak'a geçmek isteyen kişilere ne destek vermiştir ne de göz yummuştur.

Finlandiya Büyükelçiliği Yetkilisi: Bugün burada oluşunuzu Türkiye ve bölgesel hükümetiniz arasındaki olumlu bir gelişme olarak değerlendirmekteyiz. Ziyaretinizin ve görüşmelerinizin normalleşme sürecini ilerleteceğini ve siz Ekselanslarını burada daha sık göreceğimizi söyleyebilir miyiz?

Sayın Mesut Barzani: Elbette ki bu ziyaretle birlikte ilişkiler yeni bir aşamaya girmiştir. Bizim buraya gelmemiz ve Türkiye'deki kardeşlerimizin bizi ziyaret etmesi çok normaldir ve ulaşmak istediğimiz hedef de budur. Dışişleri Bakanı'nın dünkü basın konferansında belirttiği üzere esas normal olmayan veya olağanüstü olan şey ziyaretlerin gerçekleşmemesi durumudur. Ziyaretlerin olması gayet normal ve olağandır, bu hususta kendisinin görüşlerini ve konumunu paylaşıyorum.

Oytun Orhan (ORSAM): Sayın Barzani, bize Türkiye ve Kürt Bölgesel Yönetimi arasında planlanan serbest ticaret bölgesi hakkında bilgi verir misiniz?

Sayın Mesut Barzani: Esasında bu konu üzerinde bir süredir durmaktayız. Her iki ülkedeki ilgili bakanlıklar çalışmalarını devam ettirmektedir.

Prof. Dr. Meliha Altunışık: Toplantıyı burada sonlandırıyoruz. Geldiğiniz için çok teşekkür ederiz.